

**«Астана Медицина Университеті» АҚ
Кафедра: қоғамдық денсаулық сақтау №1**

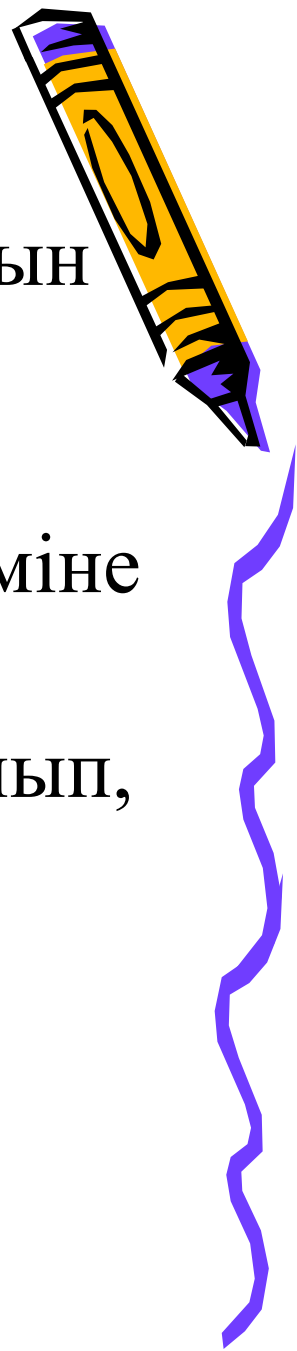
**Тақырыбы: СТАНДАРТТЫҚ КӨРСЕТКІШТЕРДІ
ЕСЕПТЕУ**

**Орындаған: Жақсылық Қ 505 топ
Қабылдаған: Байгенжеева Р.Қ**

Стандаризация көрсеткіштері

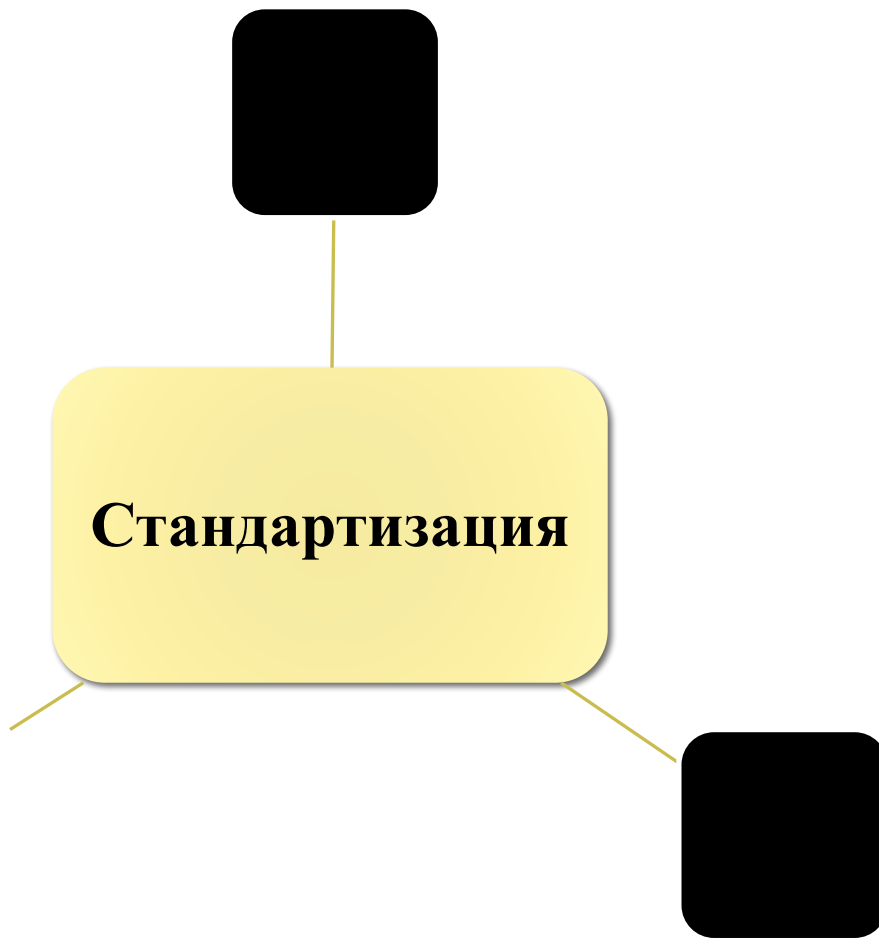
- *Стандартизация әдісі* –салыстырылатын құрамның әртүрлілігі кезінде жалпы коэффициент көлемін есептеу үшін қолданылады. Жалпы коэффициент көлеміне әсер етуші салыстырмалы құрамның әртүрлілігін шартты түрде бірдей деп алып, олардың арасынан стандарт деп біреуін таңдалады.

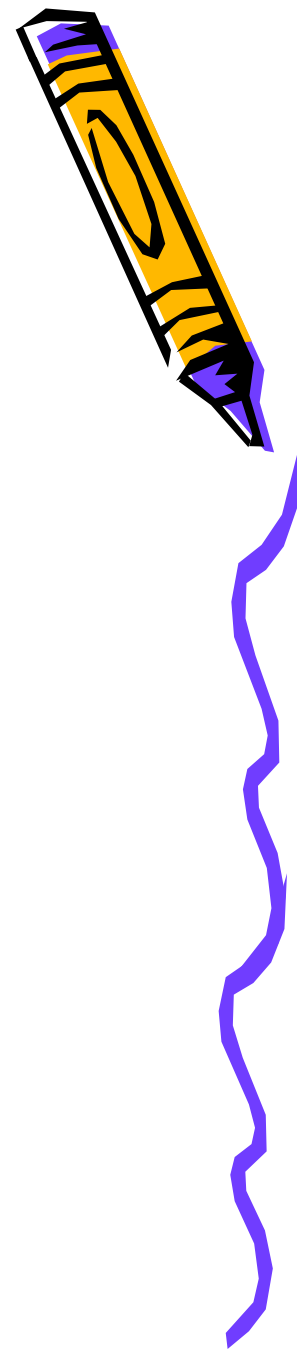
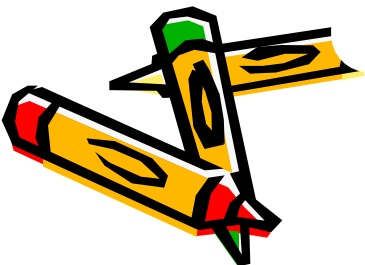
- Жалпы стандартизация коэффициенті салыстырылатын құрамы бірдей (жасы, жынысы, аурудың ауырлығы, назоологиялық формасы) болған кездегі интенсивті көрсеткіштерді анықтау болып табылады. Мысалы: туу, аурушаңдық, өлім т.б.

Стандартизация әдістері

Жанама

- Қатерлі ісік аурулар статистикасы бойынша стандартизация әдісін қолдану. Егер бір қалада қарттар саны басым болса, ал екінші бір қалада орта жастағы адамдар саны басым болатын болса, санитарлық жағдай мен медициналық көмек бірдей болған жағдайда бірінші қаладағы қатерлі ісіктен өлу саны жоғары болады. Салыстырылып отырған қалалардағы қатерлі ісіктен өлім санын салыстыру үшін жалпы өлім көрсеткішіне жас шамасы әсер етпейтіндей стандартизация жүргізу керек.

Тура стандарттау әдісі- халықтың жастық құрамы және жасы бойынша қатерлі ісіктен өлу коэффициенті белгілі болған кезде

1 этап

Әр жас бойынша қатерлі ісіктен өлу коэффициентін анықтау

2 этап

Стандартты анықтау. Берілген мысал бойынша стандарт ретінде 1 қала жастық құрамы алында.

3 этап

1 қаланы стандарт деп ала отырып, 2 қаладағы әр жас тобы бойынша қатерлі ісіктен өлуі мүмкін адамдар санын анықтау

4 этап

100 000 адамға шаққанда күтілетін қатерлі ісіктен өлу көрсеткішін анықтау

Возрастные группы, лет	Город «А»			Город «Б»			«Ожидаемое» число умерших при фактической возрастной смертности в городе «Б» и возрастном составе в городе «А» (стандарт) на 100 000 населения
	численность населения (тыс.)	число умерших	смертность от злокач. новообразований	численность населения (тыс.)	число умерших	смертность от злокач. новообразований	
До 30	350	14	4,0	750	45	6,0	$\frac{6 \cdot 350\ 000}{100\ 000} = 21,0$
30–39	100	25	25,0	120	36	30,0	$\frac{30 \cdot 100\ 000}{100\ 000} = 30,0$
40–49	95	114	120,0	125	175	140,0	$\frac{140 \cdot 95\ 000}{100\ 000} = 133,0$
50–59	75	240	320,0	95	361	380,0	$\frac{380 \cdot 75\ 000}{100\ 000} = 285,0$
60 и старше	80	544	680,0	110	825	750,0	$\frac{750 \cdot 80\ 000}{100\ 000} = 600,0$
Всего	700	937	133,9	1200	1442	120,2	1069,0

— стандарт

$$x_{ст} = \frac{1069 \cdot 100\ 000}{700\ 000} = 152,7\%$$

Жанама стандарттау әдісі- салыстырмалы топтардағы арнайы коэффициент белгілі немесе белгісіз болғанымен нақты болмаған жағдайда жүргізіледі.

1 этап

Арнайы коэффициент ретінде жақсы зерттелген топ коэффициенті алынады

2 этап

Жастық тобы стандартқа сай деп 2 қаладағы әр топ бойынша қатерлі ісіктен өлім санын анықтау

3 этап

Қатерлі ісіктен өлімнің стандартты коэффициентін анықтау

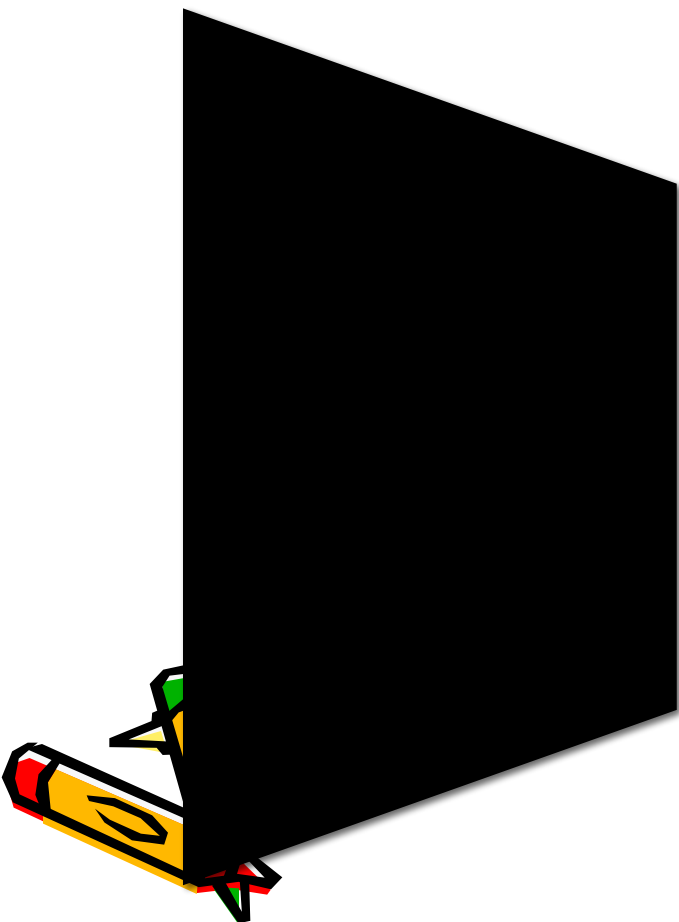

Таблица 6.2 Стандартизация коэффициентов смертности от злокачественных новообразований в городах «Н» и «М». Косвенный метод (числа условные)

Возрастные группы, лет	I этап			II этап	
	смертность населения в городе «С» на 100 000 чел. (стандарт)	численность населения		«ожидаемые» числа умерших от злокачественных новообразований*	
		город «Н»	город «М»	город «Н»	город «М»
До 30	5,0	280 000	275 000	14,0	13,8
30–39	32,0	90 000	78 000	28,8	24,9
40–49	130,0	75 000	56 000	97,5	72,8
50–59	360,0	70 000	51 000	353,0	183,6
60 и старше	730,0	65 000	40 000	474,5	292,0
Всего	125,0	580 000	500 000	—	—
Умерли от злокачественных новообразований		754	590	866,8	587,1
				III этап	III этап
Смертность на 100 000 населения		130,0	118,0	474,5	125,6

* $(\text{Численность населения}) \cdot (\text{Смертность населения})$

Кері стандарттау әдісі- тек жастық топ бойынша жалпы өлім мен аурушандылық белгілі болған кезде қолданылады.

2 этап

Күтілетін халық саны және қатерлі ісіктен өлім көрсеткішін анықтау

3 этап

Күтілетін халық санын қабылданған стандартты өлім санына көбейту

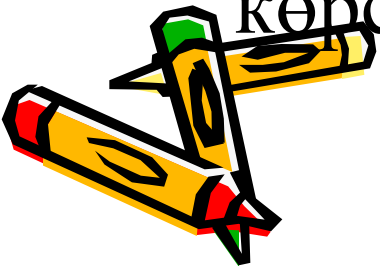
Таблица 6.3 Стандартизация коэффициентов смертности от злокачественных новообразований в городе «Н». Обратный метод (числа условные)

Возрастные группы, лет	I этап Повозрастные коэффициенты смертности от злокачественных новообразований на 100 000 населения, принятого за стандарт	II этап			
		1986 г.		1996 г.	
		Число умерших от злокачественных новообразований в данном возрасте	«Ожидаемая» численность населения	Число умерших от злокачественных новообразований в данном возрасте	«Ожидаемая» численность населения
До 30	4,0	21	525 000	18	450 000
30–39	35,0	44	125 714	36	102 857
40–49	132,0	156	110 606	181	136 364
50–59	354,0	221	62 469	278	78 523
60 и старше	722,0	482	66 759	558	72 280
Всего	121,0	924	890 548	1071	840 024

Қорытынды

- Нақты стандарттау әдісін жүргізу статистикалық мәліметтің нақтылығына байланысты. Тура стандарттау әдісі нақты көрсеткіш береді, бірақ бұл әдісті қолдану мүмкін болмаса жанама және кері әдісті қолдануа болады. Бұларда тәжірибелік қолдануға болатын көрсеткіш береді.

Пайдаланылған әдебиеттер

- Әлеуметтік медицина және денсаулық сақтаудағы басқару".
Беғалиева Р.К - 2011 ж 244-248 бет.
- Ғаламтор желісі
- Google.kz

